

فصل دوم

بخشی از آیین نامه های دوره کاردانی،
کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته
مصوب نهایی جلسه ۳۳۹ شورای عالی
برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مصوب

۱۳۷۶/۲/۱۴

این آیین نامه برای آن دسته از دانشجویانی که از سال تحصیلی ۱۳۷۶-۱۳۷۷ به بعد وارد دانشگاهها و موسسات آموزش عالی می شوند لازم الاجرا است و از این تاریخ به بعد کلیه آیین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن برای این دسته از دانشجویان لغو می شود.

در این آیین نامه به همه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی اعم از آموزشی و پژوهشی و روزانه و شبانه دولتی و غیردولتی دانشگاه گفته می شود.

ثبت نام:

ماده ۲

پذیرفته شدگان آزمون ورودی موظفند در مهلت هایی که توسط دانشگاه اعلام می شود برای نام نویسی و انتخاب واحد مراجعه نمایند. عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده ۳

دانشجو موظف است در هر نیمسال در زمانی که دانشگاه اعلام می کند برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به آموزش مراجعه کند. عدم مراجعه دانشجو برای نام نویسی بدون اطلاع و عذر موجه در یک نیمسال به منزله انصراف از تحصیل است، در صورت تاخیر و یا عذر موجه، حق انتخاب واحد و ادامه تحصیل در آن نیمسال را ندارند. ولی آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب می شود.

تبصره: دانشجو موظف است که عذر خود را در خودداری از نام نویسی، با دلایلی مستند به طور مکتوب در اولین ماه بعد از آغاز هر نیمسال تحصیلی به آموزش اطلاع دهد.

منع تحصیلی همزمان:

ماده ۴

دانشجو در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته و در هر رشته بیش از یک گرایش در یک یا چند دانشگاه را نخواهد داشت. در صورت تخلف از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی به تشخیص کمیسیون بررسی موارد خاص وزارت علوم محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود. دانشجو در این حال موظف است کلیه هزینه های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

نظام آموزشی:

سال تحصیلی

ماده ۶

هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و عندالزوم یک دوره تابستانی است و هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته و هر دوره تابستانی شامل ۶ هفته آموزشی می باشد.

تبصره: مدت امتحان پایانی نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت آموزش محسوب نمی شود.

حدود اختیارات دانشگاه در مورد برنامه درسی

ماده ۷

تمام دانشگاه ها موظفند برنامه های درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی را اجرا نمایند. ترتیب دروس با رعایت پیش نیازها، روش تدریس و جابجا کردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع بر عهده دانشگاههاست.

دروس انتخابی

ماده ۸

دانشگاهها می توانند در هر رشته به تشخیص گروه مربوط تعدادی از دروس مرتبط با رشته را تعیین و به عنوان دروس انتخابی به دانشجویان ارائه دهند، مشروط بر اینکه تعداد واحدها از سقف مجاز در هر رشته تجاوز نکند.

ساعات حل تمرین

ماده ۹

دانشگاهها می توانند در صورت لزوم به تشخیص گروه آموزشی در هر رشته از دوره های کارشناسی تا مدت ۲۰ ساعت، در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته تا ۱۰ ساعت به عنوان حل تمرین به ساعات تدریس رشته در طول دوره بیفزایند.

واحدهای درسی در طول مدت تحصیل

ماده ۱۰

تعداد واحدهای درسی لازم برای گذراندن هر یک از دوره های تحصیلی به شرح زیر است:
دوره های کاردانی: بین ۶۸ تا ۷۸ واحد، دوره کارشناسی پیوسته غیر از رشته های فنی و مهندسی بین ۱۳۰ تا ۱۳۵ واحد، دوره های کارشناسی پیوسته فنی و مهندسی بین ۱۳۰ تا ۱۴۱ واحد

ماده ۱۱

هر دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی را انتخاب نماید.
تبصره ۱: در آخرین نیمسال تحصیلی دانشجو از رعایت شرط انتخاب حداقل ۱۲ واحد معاف است.
تبصره ۲: در صورتی که دانشجو برای فراغت از تحصیل تنها یک درس باقیمانده داشته باشد، با نظر دانشگاه و تأیید استاد مربوطه می تواند امتحان آن درس را در طول نیمسال از طریق معرفی به استاد بگذراند.
تبصره ۳: اگر دانشجویی در یک نیمسال میانگین کل نمراتش حداقل ۱۷ باشد می تواند با نظر دانشگاه در نیمسال بعدی حداکثر تا ۲۴ واحد درسی را انتخاب کند.
تبصره ۴: در مواردی که دانشجو برای فراغت از تحصیل حداکثر ۲۴ واحد باقی داشته باشد حتی اگر مشروط باشد با نظر دانشگاه می تواند تمامی واحدهای باقیمانده را در یک نیمسال انتخاب کند.
تبصره ۵: تعداد واحدهای انتخابی در دوره تابستان حداکثر ۶ واحد درسی است.

دروس پیش نیاز

ماده ۱۲

آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری دانشگاهها در دوره کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد در همه رشته های تحصیلی که نمره خام امتحان آنها در آزمون ورودی در یک یا چند درس به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده، از حد نصاب معینی کمتر باشد موظفند برحسب نیاز رشته دروسی را که آن دانشگاه تعیین می کند به عنوان دروس جبرانی یا (پیش نیاز دانشگاهی) علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب بگذرانند.
تبصره ۱: تعیین نوع درس تعداد واحد، ریز مواد، نحوه آرایه و زمان تدریس درس پیش نیاز دانشگاهی بر عهده شورای آموزشی دانشگاهی پذیرنده است.
تبصره ۲: ارائه دروس پیش نیاز دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها در دانشگاهها، از هر حیث مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است. نمره این دروس در کارنامه دانشجویی ثبت و در میانگین نمرات پایان نیمسال و همچنین در میانگین کل نمرات دانشجو، محاسبه می شود و در مشروطی قبولی یا ردی دانشجو نیز تاثیر دارد.
تبصره ۳: به حداکثر طول دوره تحصیل دانشجویانی که حداقل ۸ واحد از دروس پیش نیاز دانشگاهی را گذرانده باشند یک نیمسال تحصیلی افزوده می شود.

طول دوره

ماده ۱۳

حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۶ ترم و در دوره های کارشناسی پیوسته ۱۰ ترم است. در صورتی که دانشجو نتواند واحدهای دوره را در حداکثر مدت مجاز تحصیل با موفقیت بگذراند از دانشگاه مربوطه اخراج می شود.

حضور و غیاب

ماده ۱۴

حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در هر درس نباید از سه شانزدهم مجموع ساعات آن درس تجاوز کند، در غیراینصورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره ۱: در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس بیش از سه شانزدهم باشد ولی غیبت وی موجه تشخیص داده شود آن درس حذف می شود. در این حال رعایت حد نصاب ۱۲ واحد در طول نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل ضروری است و جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

تبصره ۲: غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس به دلیل حذف و اضافه یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیشامد جزو سه شانزدهم غیبت مجاز دانشجو محسوب می شود.

غیبت در امتحان

ماده ۱۵

غیبت غیر موجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس است و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می گردد.

ماده ۱۶

تشخیص موجه بودن غیبت در جلسات درس و در امتحان بر عهده شورای آموزش دانشگاه یا کمیته منتخب آن شورا است.

حذف و اضافه

ماده ۱۷

دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی حداکثر دو درس دیگر انتخاب و یا دو درس تئوری انتخابی خود را با دو درس دیگر جابجا نماید، مشروط بر آنکه تعداد واحدهای انتخابی وی از حد مقرر تجاوز نکند.

ماده ۱۸

در صورت اضطرار دانشجو می تواند پنج هفته به پایان نیمسال مانده فقط یکی از درسهای نظری خود را به تایید گروه آموزشی مربوط حذف کند، مشروط بر آنکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از سه شانزدهم مجموع ساعات آن درس نباشد ثانیاً تعداد واحدهای باقیمانده وی از ۱۲ واحد کمتر نشود.

ماده ۱۹

حذف کلیه درسهای اخذ شده در یک نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزش دانشگاه، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت نیمسال مزبور جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو محسوب خواهد شد.

ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

معیارهای ارزیابی

ماده ۲۰

ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس بر اساس میزان حضور و فعالیت وی در کلاس، انجام تکالیف درسی و نتایج امتحانات بین نیمسال صورت می گیرد و استاد هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس می باشد.

تبصره ۱: برگزاری امتحان پایان نیمسال برای هر درس الزامی است.

ماده ۲۱

معیار ارزیابی تحصیلی دانشجو نمره درس است و نمرات دانشجو در هر درس به صورت عددی بین صفر تا بیست تعیین می شود.

ماده ۲۲

حداقل نمره در هر درس ده است. دانشجویی که در هر یک از دروس الزامی مردود شود در اولین فرصت ملزم به تکرار آن است. با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین منظور می شود.

تبصره: اگر دانشجویی در یک درس اختیاری مردود شود، بجای آن درس می تواند از جداول دروس انتخابی در برنامه مصوب درس دیگر را انتخاب کند.

درس ناتمام

ماده ۲۳

در موارد استثنایی نمره تمرین دبیری کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرائی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه آموزشی مصوب، توام با پروژه ارائه می شود در صورتی که به تائید استاد و تایید گروه آموزشی مربوطه برسد، تکمیل آنها در طول تا پایان نیمسال بعد به نمره قطعی تبدیل می گردد.

اعلام نمرات

ماده ۲۴

استاد موظف است گزارش نمره نهایی هر درس را حداکثر ظرف ده روز پس از برگزاری امتحان آن درس به آموزش تسلیم نماید.

ماده ۲۵

آموزش در هر دانشگاه موظف است نمرات دانشجویان را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجو و رفع اشتباهات احتمالی اعلام نماید.

تبصره ۱: دانشجو حداکثر ظرف سه روز پس از اعلام نمره اولیه می تواند نسبت به تجدید نظر اقدام نماید.

تبصره ۲: نمره پس از اعلام به آموزش غیرقابل تغییر است.

میانگین نمرات

ماده ۲۶

در ایام هر نیمسال تحصیلی میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و در پایان دوره تحصیلی میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه و در کارنامه وی ثبت می شود.

تبصره ۱: برای محاسبه میانگین نمرات تعداد واحدهای هر درس در نمره آن درس ضرب می شود و مجموع حاصل ضربها در تمام دروسی که دانشجو برای آنها نمره گرفته است (اعم از ردی یا قبولی) در تعداد واحدهای اخذ شده تقسیم می شود.

تبصره ۲: دوره تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود نمرات دروسی که دانشجو در دوره تابستانی می گذراند، تنها در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب می شود. به همین نحو نمرات دانشجو در نیمسالی که الزاماً کمتر از ۱۲ واحد انتخاب می کند و کسر بودن واحدها خارج از اراده او می باشد نیز مانند دروس تابستانی در میانگین کل او محاسبه می شود ولی آن نیمسال جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو محسوب خواهد شد.

نام نویسی مشروط

ماده ۲۷

میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسال تحصیلی نباید کمتر از ۱۲ باشد در این صورت نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره ۱: هر دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن را هر بار به صورت کتبی به وی اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط نماید با این وصف قصور در اخطار به وی از دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعی دانشجو از این امر مانع در اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده ۲۸

دانشجویی که به صورت مشروط نام نویسی می کند جز در آخرین نیمسال تحصیلی حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد را در آن نیمسال ندارد.

اخراج دانشجوی مشروط

ماده ۲۹

در صورتی که میانگین نمرات دانشجو در دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته در سه نیمسال متوالی یا چهار نیمسال متناوب و در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته در دو نیمسال تحصیلی اعم از متوالی یا متناوب کمتر از ۱۲ باشد در هر مرحله ای که باشد از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده ۳۰

دانشجویانی که به لحاظ مشروط شدن بیش از حد از ادامه تحصیل در دوره کارشناسی محروم می شوند و در صورتی که واحدهای مقطع پایین تر رشته مربوطه را تا سقف مجاز با موفقیت گذرانده باشند و میانگین کل نمرات ایشان در این مرحله ها کمتر از ۱۲ نباشد می توانند یا رعایت سایر ضوابط مربوط مدرک مرسوم مقطع پایین تر را در آن رشته دریافت کنند.

تبصره ۱: در صورتی که رشته تحصیلی دانشجو در مقطع پایین تر وجود داشته باشد و آن رشته فاقد برنامه مصوب باشد دانشجو می تواند با نظر گروه آموزش مربوط به یکی از رشته های موجود نزدیک به رشته تحصیلی وی در مقطع پایین تر آن دانشگاه یا دانشگاه دیگر تغییر رشته دهد و پس از تطبیق واحدها با رشته جدید و گذراندن واحدهای کمبود در آن مقطع فارغ التحصیل شود بدیهی است که تطبیق واحدها و تعیین دروس کمبود بر عهده گروه آموزشی دانشگاه پذیرنده است.

استعلام ماده ۳۰

از آنجائی که بعضی از دانشجویان دوره کارشناسی پس از گذراندن تعدادی از واحدهای درسی نه به لحاظ مشروط شدن بیش از حد بلکه خود مایل به ادامه تحصیل نمی باشد و درخواست انصراف تحصیل را می نماید لذا با توجه به ماده درسی آیین نامه آموزشی مصوب جلسه ۳۳۹ شورای عالی برنامه ریزی در صورتی که واحدهای مقطع پایین تر رشته مربوط را تا سقف مجاز با موفقیت گذرانده باشند و میانگین کل آنان در این واحدها کمتر از ۱۲ نباشد آیا می توان مدرک موسوم مقطع پایین تر را در آن رشته به آنان اعطا نمود یا خیر؟

پاسخ:

اگر شما مجوز اجرای دوره کاردانی را نداشته باشید و اگر اصولاً در رشته تحصیلی دانشجو دوره کاردانی تعریف نشده باشد اعطای مدرک کاردانی به آنان نه منطقی است و نه وجاهت قانونی دارد. فلذا اینگونه دانشجویان فقط یک گواهی دریافت می کنند که چه درسی را در چه رشته ای و با چه نمره ای در چه زمانی گذرانده اند و چنانچه تعداد واحدهای درسی قابل قبول آنها حداقل ۷۲ باشد قید اینکه در حد دوره کاردانی است در همان گواهی نامه منع قانونی ندارد.

ماده ۳۱

دانشجویی که به دلیل مشروط شدن بیش از حد از ادامه تحصیل محروم می شود در صورت انجام یا لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است می تواند برای تحصیل مجدد در آزمون سراسری شرکت کند و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود ادامه تحصیل دهد.

دانشگاه پذیرنده می تواند واحدهایی را که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است با برنامه رشته جدید تطبیق داده و طبق ضوابط این آیین نامه بعضی از آنها یا تمام آنها را بپذیرد.

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

مرخصی تحصیلی

ماده ۳۳

دانشجو می تواند در هر یک از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته حداکثر یک نیمسال تحصیلی و برای کارشناسی پیوسته دو نیمسال متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده کند. مدت مرخصی تحصیلی جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر دوره محسوب می شود.

بر اساس رای صادره جلسه ۳۹۷ مورخ ۷۹/۴/۱۹ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص مرخصی تحصیلی زایمان مادران شاغل به تحصیل در تمام رشته ها و مقاطع از یک نیمسال علاوه بر مرخصی مجاز به دوره بدون احتساب در سنوات می توانند استفاده کنند.

ماده ۳۴

تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی، حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی هر نیمسال توسط دانشجو به آموزش تحویل گردد.

تبصره ۱: اداره آموزش موظف است پس از کسب نظر گروه آموزش ذریبط و قبل از اتمام مهلت نام نویسی موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتباً به وی اعلام نماید.

انصراف از تحصیل

ماده ۳۵

ترک تحصیل بدون اجازه دانشگاه محل تحصیل انصراف از تحصیل محسوب می شود و دانشجوی منصرف از تحصیل حق ادامه تحصیل را ندارد.

تبصره ۱: در موارد استثنایی که دانشجوی ترک تحصیل خود را موجه می داند باید دلایل آن را حداقل یک ماه قبل از پایان همان نیمسال به دانشگاه ارائه دهد. در صورت تایید و موجه بودن ترک تحصیل توسط دانشگاه آن نیمسال جزو مرخصی دانشجوی محسوب می شود.

ماده ۳۶

دانشجویی که بخواهد از تحصیل منصرف شود باید درخواست انصراف خود را شخصاً به اداره آموزش دانشگاه تسلیم نماید این دانشجوی مجاز است فقط برای یکبار در فاصله یک ماه از تاریخ درخواست تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود و دانشجوی پس از آن حق ادامه تحصیل در آن دوره را ندارد.

تبصره ۱: دانشجوی منصرف از تحصیل موظف است به کلیه تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است عمل کند.

تبصره ۲: تحصیل مجدد دانشجوی منصرف موقوف به شرکت و قبولی در آزمون سراسری بر اساس ضوابط مربوط است.

انتقال

تعریف انتقال

ماده ۳۸

انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجوی از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و در همان مقطع تحصیلی است.

ماده ۳۹

انتقال دانشجوی به هر یک از دانشگاههای تهران ممنوع است، جز در موارد زیر:

۱. شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجوی، به طوریکه وی، به تشخیص مراجع قانونی، به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.
۲. معلولیت موثر دانشجوی به نحوی که به تشخیص شورای عالی پزشکی به طور مستقل قادر به ادامه زندگی نباشد.
۳. ازدواج رسمی و دائمی دانشجوی دختر که محل تحصیل یا اشتغال شوهر در تهران باشد آن هم به تایید مراجع ذیربط برسد.

تبصره ۱: هر یک از موارد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجوی در دانشگاه صورت گرفته باشد.

تبصره ۲: برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت ارائه حکم اشتغال ضروری است و اگر شغل همسر آزاد است، گواهی اشتغال و سکونت او در تهران باید به تایید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد.

تبصره ۳: در موارد استثنایی که دانشگاه تشخیص می دهد، چنانچه محل تحصیل دانشجوی دختر در تهران باشد و شوهر او نیز در شهرستان دانشجوی باشد اگر رشته تحصیلی دختر در شهرستان (محل تحصیل شوهر) موجود نباشد شوهر او می تواند به تهران منتقل شود.

ماده ۴۰

انتقال دانشجوی از دانشگاهها و موسسات آموزش عالی تهران به شهرستانها و از شهرستانها به یکدیگر در یک رشته و در یک مقطع به شرط موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد بلامانع است.

ماده ۴۱

انتقال از دوره های شبانه به روزانه، از دانشگاه پیام نور به دانشگاهها حضوری (اعم از روزانه و شبانه) و از دانشگاههای غیر دولتی به دانشگاههای دولتی ممنوع است ولی انتقال به عکس آن با موافقت مبدا و مقصد بلامانع است.

ماده ۴۴

دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را با ذکر مورد، حداقل ۶ هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی به آموزش دانشگاه مبدا تسلیم نماید. (این ایام از طرف دانشگاه مشخص شده و اعلام می شود.)

ماده ۴۵

دانشگاه مبدا در صورت موافقت با انتقال، موظف است حداکثر ظرف یک هفته موافقت خود را همراه درخواست دانشجوی و ریز نمرات او به دانشگاه مقصد ارسال دارد و دانشگاه مقصد مکلف است حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی نظر خود را به دانشگاه مبدا اعلام نماید.

تبصره ۱: در صورت موافقت با انتقال، کلیه سوابق دانشجویی از دانشگاه مبدا به دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجویی با دانشگاه مبدا قطع می شود.

ماده ۴۶

در صورت انتقال فقط واحدهای گذرانده شده دانشجویی که نمرات آنها ۱۲ و بالاتر است پذیرفته می شود و پذیرفتن واحدهایی که نمره آنها کمتر از ۱۲ است بر عهده دانشگاه مقصد است. در هر حال حذف احتمالی واحدهای درسی دانشجویی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده خود را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد.

تبصره ۱: تمام نمرات درسی دانشجویی در دانشگاه مبدا اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجویی انتقالی از لحاظ مشروطی، عیناً در کارنامه دانشجویی ثبت و نمرات دروس پذیرفته شده، فقط در محاسبه میانگین کل او محسوب می شود.

ماده ۴۷

مدرک فراغت از تحصیل دانشجویی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود و در آن مدرک تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجویی و مجموع واحدها در دانشگاههای مبدا و مقصد با ذکر میانگین نمرات آنها و سوابق تحصیلی قید می شود.

ماده ۴۸

انتقال دانشجویی در مدت تحصیل در هر موقع تحصیل فقط یکبار مجاز است (تقاضای بازگشت به دانشگاه قبلی و یا تقاضای انتقال مجدد به دانشگاه دیگر از سوی دانشجویی انتقالی ممنوع است).

دانشجویی مهمان

ماده ۴۹

در مواردی که دانشجویی به طور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می تواند با موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد به عنوان دانشجویی مهمان به طور موقت برای مدت معین محل تحصیل خود را تغییر دهد.

ماده ۵۰

مهمان شدن دانشجویی در یک دانشگاه مشروط بر این است که یک دانشجویی حداقل یک نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد.

ماده ۵۱

مهمان شدن دانشجویی در یک دانشگاه برای یک یا چند درس به صورت مهمان تکدرس با نظر دانشگاه مبدا و موافقت دانشگاه مقصد بلامانع است.

ماده ۵۲

هر دانشجویی در هر رشته می تواند حداکثر یک نیمسال در دوره کاردانی و یا دو نیمسال در دوره کارشناسی در یک دانشگاه به طور تمام وقت به صورت مهمان تحصیل کند. در هر حال تعداد دروسی را که دانشجویی به صورت مهمان (چه به صورت تمام وقت چه به صورت تکدرس) در یک یا چند دانشگاه گذرانده است نباید از چهار درصد کل واحدهای گذرانده دوره تجاوز کند.

تبصره ۱: انتخاب واحد دانشجویی، چه بصورت تکدرس چه بصورت تمام وقت باید با اطلاع گروه آموزشی دانشگاه مبدا و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

ماده ۵۳

واحدهایی را که دانشجویی مهمان در یک دانشگاه می گذراند عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبدا ثبت می شود نمرات آنها در محاسبات میانگین نیمسال و میانگین کل موثر است. (در صورت اخذ نمره ۱۴ و بالاتر از آن)

ماده ۵۴

مدرک فراغت از تحصیل دانشجویی مهمان در هر صورت توسط دانشگاه مبدا صادر می شود.

تغییر رشته

ماده ۵۵

دانشجویی در طول دوران تحصیل در مقطع کاردانی و کارشناسی می تواند با داشتن شرایط زیر و موافقت گروه آموزشی ذیربط از یک رشته به رشته دیگر در یک گروه آموزشی و همان دانشگاه تغییر رشته دهد:

۱. ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

۲. حداقل یک ششم و حداکثر دو ششم واحدهای دوره را گذرانده باشد.
۳. نمره آزمون ورودی متقاضی از نمره پایین ترین فرد پذیرفته شده در سهمیه و رشته مورد تقاضا در همان سال کمتر باشد.
۴. با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد.
- تبصره ۱: تغییر رشته دانشجویی که به دستگاه های اجرایی خاص تعهد دارند با رعایت شرایط آن ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان پذیر است.
- تبصره ۲: تغییر رشته به رشته هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاص پیش بینی شده است موکول به احراز شرایط مربوط است.
- تبصره ۳: دانشجو در هر یک از مقاطع تحصیلی تنها یکبار می تواند تغییر رشته بدهد.
- ماده ۵۶

تغییر رشته در مقاطع تحصیلی همسطح صورت می گیرد در این صورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر امکان پذیر است.

ماده ۵۷

در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است در رشته جدید نام نویسی کند و پس از نام نویسی حق بازگشت به رشته قبلی را ندارد. اقدام نکردن دانشجو به نام نویسی جدید در وقت تعیین شده به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می شود و حق تغییر رشته، تا پایان دوره از وی سلب می شود.

ماده ۵۸

دروسی که دانشجویان در رشته قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل سازی می شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می شود که به تشخیص گروه آموزشی با دروس رشته جدید اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از دروس کمتر از ۱۲ نباشد.

تبصره ۱: دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آن در محاسبات کل ثبت می شود ولی نمرات پذیرفته نشده بدون احتساب در میانگین در کارنامه دانشجو باقی می ماند. در این حالت چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از ۱۲ باشد جمعاً به عنوان یک نیمسال مشروطی برای دانشجو در رشته جدید منظور می شود.

تبصره ۲: در صورتیکه تعداد واحدهای پذیرفته نشده دانشجو در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نظر نیاز به رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل از وی سلب کند با تقاضای تغییر رشته او موافقت نمی شود چنانچه دانشجو به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه در دوران تحصیل دچار بیماری یا سانحه گردد که توانایی ادامه تحصیلی در آن رشته و یا امکان بهره گیری از کارایی حاصل از آن را طبق جداول نقص عضو از دست بدهد می تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری متناسب با رشته خود در همان گروه آموزشی که از لحاظ نمره نزدیک ترین نمره را دارد تغییر رشته بدهد در این حال دانشجو از رعایت شرایط موضوع ماده ۵۵ (به استثنای یک بند) و ماده ۵۷ معاف خواهد بود.

تبصره ۳: در مواردیکه دانشجو به دلایل نقص عضو و بیماری توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته های گروه آزمایشی مربوط را نداشته باشد، کمیسیون آموزشی دانشگاه پس از بررسی کامل مسئله نسبت به تغییر رشته دانشجو به رشته ای در گروه آموزشی دیگر تصمیم می گیرد. الحاق یک تبصره به ماده ۵۹ آیین نامه آموزشی در خصوص تغییر رشته اضطراری توأم با انتقال مصوب جلسه ۴۰۵ مورخ ۷۹/۴/۱۰ در مواردیکه ایجاب می کند، یک دانشجو ضمن انتقال از یک موسسه دیگر الزاماً تغییر رشته می دهد انتقال توأم با تغییر رشته امکان پذیر است مشروط بر آنکه دانشجو شرایط انتقال و تغییر رشته توأم را داشته و هر دو کار به طور همزمان صورت گیرد در حالیکه رشته مورد نظر در دانشگاه مبدا نباشد دانشجو منتقل می شود و بعد تغییر رشته در دانشگاه مقصد نیاز به تایید و موافقت دانشگاه مبدا ندارد متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را همراه مدارک لازم حداقل ۶ هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به محل آموزش خود تسلیم کند.

ماده ۶۲

تغییر رشته از مقطع کارشناسی به مقطع کاردانی بلامانع است در این حال برای این گونه دانشجویان حداقل مدت مجاز تحصیلی بر مبنای کاردانی محاسبه و به ازای هر ۲۰ واحد پذیرفته شده از دانشجو یک نیمسال از طول تحصیل وی کاسته می شود.

پذیرش واحدهای درسی

ماده ۶۳

معادل سازی و پذیرش دروسی که قبول شدگان آزمون سراسری قبلاً در دانشگاه یا دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده اند با رعایت شرایطی به شرح زیر مجاز است:

۱. دانشجو با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون رشته جدید می باشد.
۲. دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.
۳. تحصیل دانشجو در دانشگاه قبلی مطابق شورای عالی برنامه ریزی می باشد.
۴. محتوای آموزشی دروس گذرانده شده دانشجو با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره دروس کمتر از ۱۲ نباشد.

تبصره ۱: معادل سازی و پذیرش دروس توسط گروههای آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام می شود.

تبصره ۲: نمرات دروس پذیرفته شده از دانشجو، یک نیمسال تحصیلی محسوب می شود (هر بیست واحد) و در محاسبه معدل کل دانشجو محاسبه می شود.

تبصره ۳: به ازای هر ۲۰ واحد از دروس پذیرفته شده یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می شود. (معادل سازی دروس فارغ التحصیلان مراکز تربیت معلم تابع مقررات خاصی است و مشمول این فصل نیست.)

فراغت از تحصیل

ماده ۶۴

دانشجویی که کلیه واحدهای درسی یکی از دوره های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته را طبق برنامه مصوب بر اساس مقررات این آیین نامه با موفقیت گذرانده باشد فارغ التحصیل آن دوره شناخته می شود.

تبصره ۱: تاریخ فراغت از تحصیل روزی است که آخرین نمره درسی دانشجو توسط استاد به اداره آموزش دانشکده یا دانشگاه تحویل شود.

تبصره ۲: با توجه به تبصره ۱ و رعایت دقیق ماده ۲۴ ضرورت دارد هر دانشگاه در هر نیمسال زمان خاصی را برای اعلام فراغت از تحصیل دانشجویان تعیین و مقدمات آنرا فراهم سازد.

ماده ۶۵

میانگین کل نمرات دانشجو در پایان تحصیل باید حداقل ۱۲ باشد تا در رشته تحصیلی خود مدرک کاردانی یا کارشناسی دریافت کند در صورتیکه میانگین نمرات دانشجو از ۱۲ کمتر باشد چنانچه از نظر طول تحصیل مانعی نداشته باشد می تواند حداکثر تا ۲۰ واحد درسی که با نمره کمتر از ۱۲ قبول شده است را در دوره کاردانی و دو نیم سال تحصیلی در دوره کارشناسی مجدداً انتخاب و آن دروس را تکرار کند تا میانگین کل خود را جبران نماید. در این صورت نمرات دروس تکراری علاوه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل نمرات او محسوب می شود.

تبصره ۱: دانشجویی که نتواند یا نخواهد از مقررات مذکور در این ماده استفاده کند یا علیرغم استفاده از آن نتواند کمبود میانگین نمرات خود را جبران نماید در صورتیکه مقطع تحصیلی او کاردانی است از تحصیل محروم و اخراج می شود و در صورتیکه در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد بر اساس ماده ۳۰ و تبصره آن می تواند با اخذ مدرک تحصیلی پایین تر فارغ التحصیل شود.

ماده ۶۶ این آیین نامه در ۱۲ فصل و ۶۶ ماده و ۴۸ تبصره در جلسات ۳۱۶ الی ۳۳۹ شورای عالی برنامه ریزی مورد بررسی قرار گرفت و در جلسه ۳۳۹ مورخ ۷۶/۲/۱۴ به تصویب نهایی رسید. از تاریخ تصویب برای آن دسته از دانشجویانی که از سال تحصیلی ۷۷-۱۳۷۶ وارد دانشگاه شده اند لازم الاجرا است.